

INDEKSI I PERFORMANCËS SË INSTITUCIONEVE TË SUNDIMIT TË LIGJIT NË KOSOVË

BOTIMI I PARË

ROLPIK Rule of Law
Performance Index
in Kosovo
www.rolpik.org

GRUPI PËR STUDIME
JURIDIKE DHE
POLITIKE

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Cooperation Office Kosovo

GRUPI PËR STUDIME
JURIDIKE DHE
POLITIKE

Grupi për Studime Juridike dhe Politike është institut për studimin e politikave publike, i pavarur, jo-partiak dhe jo-fitimprurës me seli në prishtinë, kosovë.

Misioni ynë është që të zhvillojmë studime kredibile në fushën e politikës, së drejtës, dhe ekonomisë, si dhe të ofrojmë rekomandime politikash që mëtojnë të zgjidhin problemet në fushat e caktuara të politikave publike.

Indeksi i Performancës së Institucioneve të Sundimit të Ligjit në Kosovë – Botimi i Parë

Autor:
Albana Merja*

Shtator 2016

© Grupi për Studime Juridike dhe Politike, Prishtinë, Shtator, 2016.

Opinionet e shprehura në këtë dokument nuk pasqyrojnë domosdoshmërishtë ato të donatorëve të Grupit për Studime Juridike dhe Politike, stafit, bashkëpunëtorëve ose përfaqësuesve të tyre. Të gjitha të drejtat e rezervuara. Asnjë pjesë e këtij botimi nuk mund të riprodhohet ose të transmetohet në çfarëdo forme apo nga çfarëdo mjeti pa leje. Kontaktoni zyrën administrative të Grupit për Studime Juridike dhe Politike për kërkesat e tilla.

Grupi për Studime Juridike dhe Politike
Rr. "Rexhep Luci" 10/5
Prishtinë 10 000, Kosovë
Faqja e internetit: www.legalpoliticalstudies.org
E-mail: office@legalpoliticalstudies.org
Tel/fax.: +381 38 227 944

* Hulumtuese Shkencore, Grupi për Studime Juridike dhe Politike, Prishtinë

"Ky botim është realizuar me përkrahjen e projektit Promovimi i Shoqërisë Demokratike (DSP) – i financuar nga Zyra Zvicerane për Bashkëpunim në Kosovë (SCO-K) dhe menaxhuar nga Fondacioni Kosovar për Shoqëri Civile (KCSF). Përmbajtja e këtij botimi është përgjegjësi e dhe në asnjë mënyrë nuk mund të konsiderohet si qëndrim i SCO-K-së dhe KCSF-së."

Kjo faqe është lënë qëllimisht e zbrazët

Rreth RoLPIK

Projekti “Krijimi i Indeksit të Performancës së sistemit gjyqësor dhe mbështetja e zbatimit të sistemit të ri të organizimit të Gjykatave dhe Prokurorive në Kosovë – RoLPIK” do zgjasë 18 muaj dhe ka për qëllim kryesor të promovoj përmirësimin e pjesëmarrjes së shoqërisë civile dhe qytetarëve në kërkimin e përgjegjësisë mbi performancën e sistemit të drejtësisë, përmes monitorimit, konsultimit dhe vlerësimit të vazhdueshëm.

Për më shumë rreth platformës RoLPIK, vizitoni këtu: www.rolpik.org

“Ky projekt/program është financuar nga projekti Promovimi i Shoqërisë Demokratike (DSP) – i financuar nga Zyra Zvicerane për Bashkëpunim në Kosovë (SCO-K) dhe menaxhuar nga Fondacioni Kosovar për Shoqëri Civile (KCSF)”

I. HYRJE

Indeksi i Performancës së Institucioneve të Sundimit të Ligjit në Kosovë (RoLPIK) është një mekanizëm monitorimi i hartuar për të vlerësuar performancën e këtyre institucioneve me një fokus të veçantë në Sistemin e Drejtësisë. Ky indeks do të shërbejë si një platformë me të dhëna të hapura dhe të qasshme për publikun e gjerë. Më konkretisht, ky indeks do të përmbaj indikatorë të cilët ofrojnë të dhëna mbi perceptimet dhe eksperiencat e qytetarëve të Republikës së Kosovës në lidhje me institucionet e sundimit të ligjit si dhe të dhëna strukturore të cilat paraqesin arsyet që parakushtëzojnë funksionimin efikas dhe të pavarur të këtyre institucioneve. Ky është indeksi i parë i performancës, i cili analizon perceptimin e qytetarëve mbi institucionet e lartpërmendura si dhe fokusohet në performancën e Gjykatave në Republikën e Kosovës. Ky Indeks, do të botohet më të dhëna të përditësuara pas 6 dhe 12 muajsh.

Organizimi i Sistemit të Drejtësisë në Kosovë e ka bazën në kapitullin VII të Kushtetutës të Republikës së Kosovës ku në nenet 102 deri 108 janë të sanksionuara parimet e përgjithshme të sistemit gjyqësor, organizimi dhe juridiksioni i tij. Gjithashtu, Kushtetuta përcakton Këshillin Gjyqësor të Kosovës si organin përgjegjës i cili siguron pavarësinë dhe paanëshmërinë e sistemit gjyqësor. Për më tepër, sistemi gjyqësor në veçanti, rregullohet me Ligjin Nr. 03/L-199 Për Gjykatat, i cili u miratua në 2010 dhe u ndryshua /plotësua me Ligjin Nr. 04/L-171 në 2012 si dhe me Ligjin Nr. 05/L-032 në 2015. Ligji për Gjykatat përcakton sistemin e ri të gjykatave të Republikës së Kosovës të përbërë nga Gjykata Supreme dhe Dhomën e Posaçme e saj, si instanca më e lart gjyqësore dhe me juridiksion në të gjithë territorin e Republikës së Kosovës. Gjykata e Apelit, e cila funksionon si gjykatë e shkallës së dytë me juridiksion në të gjithë territorin dhe me Seli në Prishtinë, dhe Gjykatat Themelore, të cilat janë gjykata të shkallës së parë dhe janë të shpërndara sipas shtatë rajoneve, Prishtinë, Gjiilan, Prizren, Gjakovë, Pejë, Ferizaj dhe Mitrovicë. Secila nga këto gjykata themelore ka edhe degët përkaëse. Ky raport analizon të dhënat mbi punën e secilës gjykatë, duke vlerësuar produktivitetin dhe efikasitetin e tyre gjatë tre viteve (2013,2014, 2015).

II. METODOLOGJIA

Ky raport është i bazuar në të dhëna parësore dhe dytësore. Të dhënat parësore përfshijnë anketimin e qytetarëve të Republikës së Kosovës gjatë muaj Qershor 2016, të realizuar në bashkëpunim me UBO Consulting. Mostra e përzgjedhur për këtë anketim përbëhet nga 1065 të anketuar të moshës mbi 18 vjeç në të gjithë territorin e Kosovës me përkatësi shqiptare (815), serbe (150) dhe pjesëtarë të komuniteteve të tjera (100). Mostra më pas është peshuar, për të reflektuar strukturën etnike në Kosovë duke përdorur peshat e popullsisë nga të dhënat zyrtare të Agjencisë së Statistikave të Kosovës (ASK). Gjithashtu shtresimi i dytë është bërë në bazë të vendbanimeve, ku për secilën komunë është bërë shtrirja e mostrës në pjesët urbane dhe rurale, gjithashtu sipas statistikave zyrtare të ASK-së. Ndërsa shtresimi i tretë është bërë në bazë të numrit të anketave të realizuara në secilin vendbanim (pikë startuese). Metoda e cila është përdorur për këtë anketim bazohet në përzgjedhjen rastësore të familjeve. Anketa është zhvilluar ballë për ballë me familjarin i/e cili/a ka ditëlindjen e parë më të afërt dhe është mbi moshën 18 vjeç. Para se të administrohet pyetësi në teren, fillimisht është bërë testimi i pyetësorit për të identifikuar problemet logjike dhe përmbajtësore, si dhe është zhvilluar trajnimi i anketuesve. Qëllimi kryesor i këtij anketimi është vlerësimi i perceptimit të qytetarëve mbi punën e institucioneve të sundimit të ligjit: Gjykatave, Prokurorisë, Policisë si dhe Eulex-it.

Për të vlersuar efikasitetin e punës në Gjykata janë mbledhur dhe analizuar të dhënat dytësore të siguruara nga raportet zyrtare të Këshilli Gjyqësor të Kosovës (KGJK), Këshilli Prokurorial të Kosovës (KPK), ASK-së, Buxheti i Kosovës si: numri i lëndëve të pranuara në vit në gjykata; numri i lëndëve të zgjidhura në vit nga gjykatat; numri i lëndëve të pazgjidhura në vit; numri i lëndëve të trashëguara nga viti paraardhës; numri i gjyqtarëve për secilën gjykatë; popullsia e Kosovës, buxheti për sistemin e drejtësisë etj. Më pas bazuar në këto të dhëna janë ndërtuar indikatorët strukturorë që pasqyrojnë kapacitetet dhe resurset e gjykatave për të realizuar detyra e tyre, duke mundësuar në këtë mënyrë vlerësimin e efikasitetit të punës së tyre. Duke marr parasysh faktin që prej Janarit 2013 ka hyrë në fuqi stuktura e re e gjyqësorit, indikatorët bazohen në të dhënat e tre viteve të fundit (2013,2014,2015).

III. PERCEPTIMI QYTETAR MBI INSTITUCIONET E SISTEMIT TË DREJTËSISË

Qëllimi kryesor i zhvillimit të këtij anketimi është vlerësimi i perceptimit të qytetarëve mbi punën e institucioneve të sundimit të ligjit: Gjykatave, Prokurorisë, Policisë si dhe Eulex-it, me një fokus të veçantë kundrejt luftimit të korrupsionit. Përgjigjet e të anketuarve janë grupuar në nëntë ndarje të veçanta ku secila prej tyre vlerëson një aspekt të performancës së punës të institucioneve të lartëpërmendura.

NDIKIMI POLITIK

Qytetarët perceptojnë se sistemi i drejtësisë ndikohet nga personat me pushtet politik. Më konkretisht, 61.1% e nga të anketuarit në territorin e Republikës së Kosovës mendojnë se personat me ndikim politik kanë më pak gjasa që të marrin ndëshkimin e duhur nga strukturat përkatëse ligjore. Akoma më shqetësues është fakti që 71% e këtyre personave mendojnë që gjykatat janë më së shumti të influencuara nga ndikimi politik. Institucioni i dytë më i ndikuar politikisht sipas perceptimit të qytetarëve është prokuroria, e ndjekur nga policia dhe Eulex-i.

NDIKIMI POLITIK

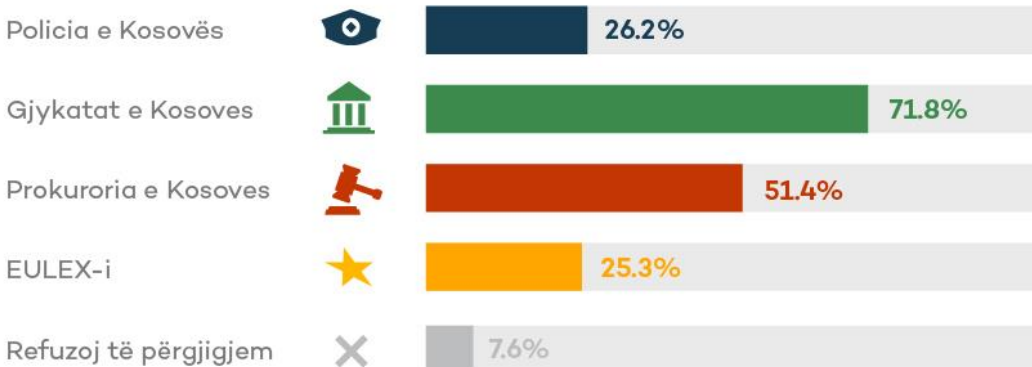

A mendoni se personat me **ndikim politik** kanë **më pak gjasa të ndëshkohen** nga ligji?

Nëse **po**, cilat nga institucione në vazhdim influencohen më shumë nga **ndikimi politik**?

I anketuari mund të përgjigjet në më shumë se një përgjigje

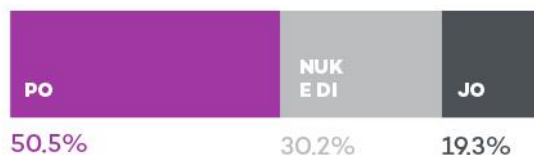
MITMARRJA

Raporte të ndryshme ndërkombëtare, të shoqërisë civile apo dhe artikuj në media kanë theksuar faktin se institucionet e sundimit të ligjit shpesh herë janë involvuar në raste të pranimi të rryshfetit. Edhe të dhënat e këtij anketimi tregojnë që 50.5% e qytetarëve të anketuar mendojnë që punonjësit e institucioneve të sundimit të ligjit drejtëpërdrejtë kërkojnë ose pranojnë mito. Më konkretisht, 73.7% e këtyre mendojnë se gjykatat janë institucioni më i prekur nga mitmarrja. Si dhe në rastin e ndikimit politik, institucioni i dytë më i prekur nga kërkimi/pranimi i rryshfetit është prokuroria pasuar nga policia dhe Eulex-i, përkatësisht me 54.9%, 31.6% dhe 24.5%.

MITMARRJE

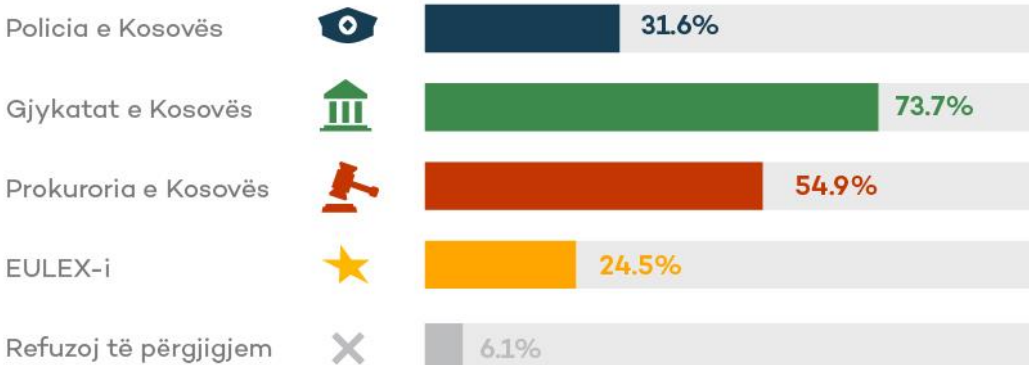

Sipas mendimit tuaj,
zyrtarët/punëtorët e
institucioneve të drejtësisë
a **kërkojnë/pranojnë** mito?

Sipas mendimit tuaj, zyrtarët/punëtorët
e cilit institucion në vazhdim kërkojnë/pranojnë mito?

I anketuari mund të përgjigjet në
më shumë se një përgjigje

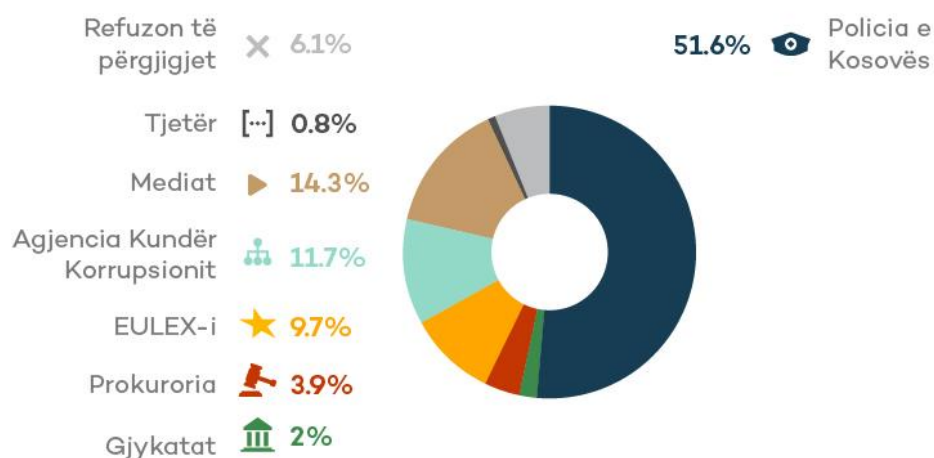

EFEKTIVITETI NË LUFTIMIN E KORRUPSIONIT

Sa i përket luftës kundër korrupsionit në Kosovë, qytetarët e anketuar (51.6%) mendojnë se policia është institucioni më efektiv në luftimin e korrupsionit, pasuar nga mediat dhe Agjencia Kundër Korrupsionit, përkatësisht 14.3% dhe 11.7%. Përkundër faktit që prokuroria dhe gjykatat duhet të luajnë rolin më të rëndësishëm kundrejt kësaj dukurie, vetëm 3.9% dhe 2% e qytetarëve e perceptojnë prokurorinë dhe gjykatat, përkatësisht, si institucione kompetente që e luftojnë korrupsionin në Kosovë.

Sipas mendimit tuaj, cili nga **institucionet** në vazhdim është më efektiv në **luftën kundër korrupsionit**?

RAPORTIMI I KORRUPSIONIT

Qytetarët e anketuar, në një përqindje prej 78.3% shprehen se janë të gatshëm të raportojnë pranë institucioneve përkatëse kur hasin në një rast korrupsioni apo krimi (vjedhje, dhunë etj.). Bazuar në të dhënat e mbledhura, vlen të përmendet që rajoni me gadishmëri më të lartë për të raportuar këto raste është Ferizaji me 93.5% e të anketuarve, ndërsa me gadishmëri më të ulët është rajoni i Pejës me vetëm 43.7%. Edhe në këtë rast, Policia është institucioni ku qytetarët do të raportonin më së shumti rastet e korrupsionit dhe krimit (84.3%).

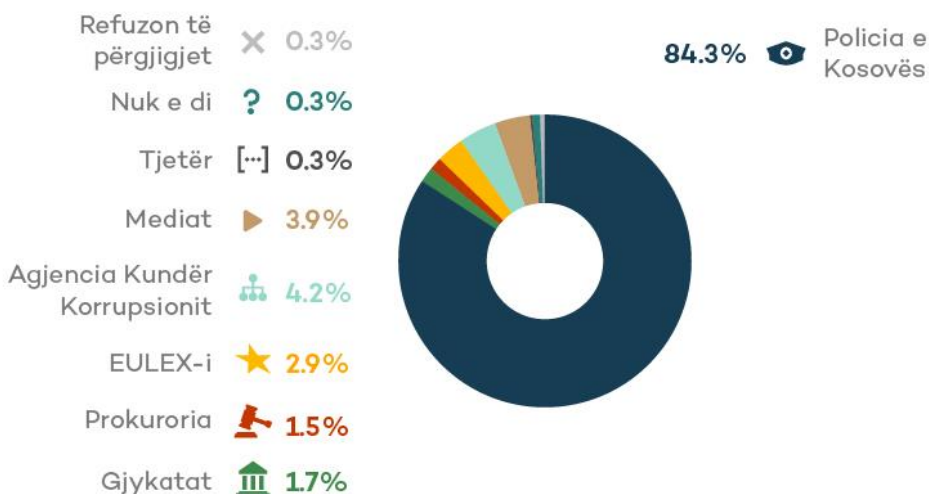
RAPORTIMI I KORRUPSIONIT

Në qoftë se do të vërenit ndonjë rast të korrupsionit a do të ishit të gatshëm ta raportonit?

Nëse **po**, atëherë në cilin institucion do ta raportonit?

KËNAQSHMËRIA

Për sa i përket përceptimit mbi punën e institucioneve të sundimit të ligjit në përgjithësi, qytetarët janë më të kënaqur me performancën dhe punën e policisë, me një nivel mesatar të kënaqshmërisë prej 3.93 (ku 1=aspak i kënaqur; edhe 5=plotësisht i kënaqur). Ndërsa për tre (3) institucionet e tjera, Gjykatat, Eulex-in dhe Prokurorinë, niveli i kënaqshmërisë së qytetarëve është pothuajse i njëjtë, me një mesatare prej 2.75, që tregon se në masë të madhe qytetarët janë të pakënaqur me punën e këtyre tre institucioneve. Në nivel rajonal, qytetarët e rajonit të Mitrovicës kanë një nivel kënaqshmëri më të ulët kundrejt punës së këtyre institucioneve në krahasim me rajonet e tjera të Kosovës. Gjithashtu vlen të theksohet se qytetarët me nivelin më të ulët të arsimit kanë kënaqshmëri më të madhe me institucionet e sundimit të ligjit në krahasim me qytetarët me nivel më të lartë të arsimimit.

KËNAQSHMËRIA

Sa jeni të kënaqur me punën/performancën e institucioneve të mëposhtme?

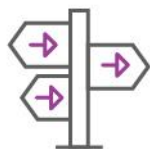
1 - aspak i kënaqur
5 - plotësisht i kënaqur

PAVARËSIA NË VENDIMARRJE

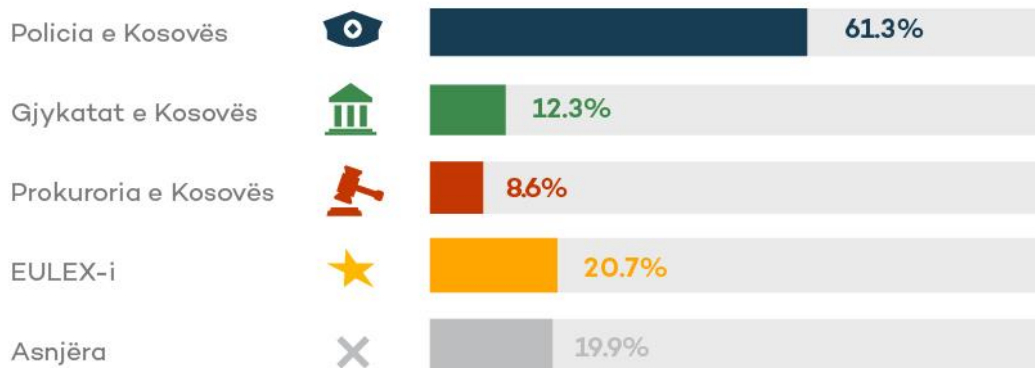
Pavarësia e institucioneve të sundimit të ligjit është një nga shtyllat kryesore në një demokraci funksionale. Për më tepër qëllimi kryesor i reformës në drejtësi është pikërisht krijimi i kushteve thelbësore që mundëson pavarësinë, paanshmërinë, efikasitetin dhe llogaridhënien e këtyre institucioneve. Gjithsesi, 16.2 % e qytetarëve të anketuar mendojnë se asnjë nga institucionet e sundimit të ligjit (Policia, Gjykatat, Prokuroria, Eulex-i) nuk janë në gjendje të kryejnë detyrat/përgjegjësitë e tyre në mënyrë të pavarur. Për më tepër, 71.4% e të anketuarve mendojnë se shumica e gjyqtarëve në Kosovë gjatë marrjes së vendimeve ndikohen nga interesat private dhe nga influenca politike. Gjysma e qytetarëve të anketuar (50%) besojnë që institucioni me pavarësi më të madhe në përmbushjen e detyrave dhe përgjegjësiive është Policia . Në anën tjetër, Eulex-i, Gjykatat dhe Prokuroria konsiderohen nga një pjesë shumë e vogël e të anketuarve si të pavarura, përkatësisht 16.9%, 10% dhe 7%.

PAVARSIA NË VENDIMARRJE

Sipas mendimit tuaj, në praktikë, cilat nga institucionet e Kosovës në vazhdim janë në gjendje të kryejnë detyrat/ përgjegjësitë e tyre në mënyrë të pavarur?

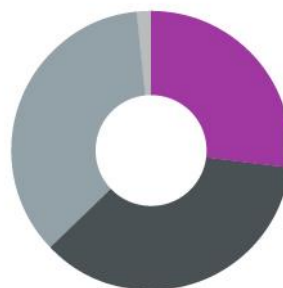
I anketuari mund të përgjigjet në më shumë se një përgjigje

Sipas mendimit tuaj, gjatë marrjes së vendimit shumica e gjyqtarëve në Kosovë bazohen:

Në ndikimin e presionit të ushtruar nga zyrtarët e lartë/ personat me influencë politike

Nuk e di/PP

Në faktet e disponueshme dhe në kornizën igjore të vendit

Në ndikimin e presionit të ushtruar nga interesat privat/korrupsionit

PËRMIRËSIMI I SISTEMIT TË DREJTËSISË

Duke marrë parasysh ndryshimet e ndërmara në sistemin e drejtësisë, anketa gjithashtu vlerëson perceptimin e qytetarëve mbi përmirësimin e këtij sistemi gjatë viteve të fundit. Më konkretisht, rreth 40% e të anketuarve mendojnë se nuk ka pasur përmirësim në sistemin e drejtësisë (sidomos të anketuarit nga rajoni i Gjakovës dhe Mitrovicës), ndërsa 36% e qytetarëve mendojnë të kundërtën. Më saktësisht, të fundit mendojnë që dimensionet e sistemit të drejtësisë të cilat janë përmirësuar përfshijnë hetimin e rasteve të korrupsionit, mbylljen/zgjidhjen më të shpejtë të rasteve, si dhe llogaridhënien dhe transparencën.

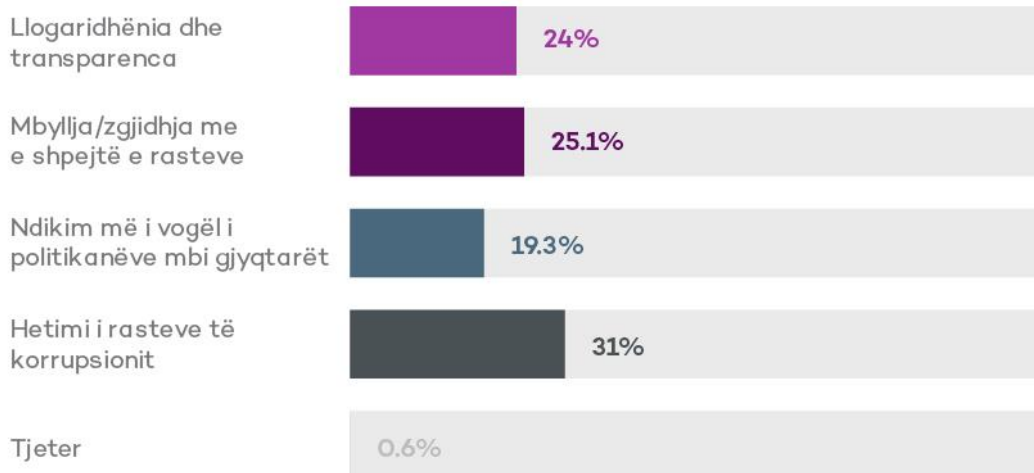
PËRMIRËSIMI I GJYQËSORIT

Sipas mendimit tuaj,
a është përmirësuar
sistemi i drejtësisë
gjatë viteve të fundit?

Cilit nga këto dimensione të sistemit të drejtësisë
është përmirësuar më së shumti?

KUSHTET E PUNËS

Gjetjet e anketës sugjerojnë se vetëm 7% e të anketuarve mendojnë se ndaj gjyqtarëve apo prokurorëve të cilët i shkelin rregullat apo procedurat ligjore merren masa disiplinore. Ky rezultat është në përputhje dhe me perceptimin e qytetarëve mbi performancën e këtyre dy institucioneve. Gjithsesi vlen për tu përmendur që vetëm 10.5% e të anketuarve mendojnë që asnjherë nuk merren masa disiplinore ndaj gjyqtarëve apo prokurorëve.

Vendos grafik per kete pyetje Sipas mendimint tuaj, a ka gjasa që të merren masa disiplinore deri në largim nga puna ndaj gjyqtarëve/prokurorëve të cilët i shkelin rregullat apo procedurat?

Për më tepër, të gjeturat nga anketa nxjerrin në pah nivelin e ulët të pajtueshmërisë së qytetarëve, me një mesatare prej 2.71 (ku 1=Aspak nuk pajtohem ndërsa 5=Plotësisht pajtohem) me deklaratën në vijim: “Gjykatat/prokuroritë kanë mjete dhe burime të nevojshme për të mbrojtur gjyqtarët/prokuroret nga kërcënimet, ngacmimet, sulmet, apo frikësimet”. Këto rezultate sugjerojnë se qytetarët besojnë se shteti nuk posedon mekanizma të duhur për mbrojtjen e gjyqtarëve/prokurorëve gjatë kryerjes së detyrave të tyre.

MANDATI I EULEX

Sa i përket mandatit të Eulex-it, rreth 38% e të anketuarve mendojnë që mandati i Eulex-it duhet të vazhdojë, ndërsa rreth 33% e tyre mendojnë të kundërtën bazuar në kënaqësinë e tyre të ulët mbi performancën e këtij institucioni. Për më tepër, bazuar në ndarjen rajonale, 56.6% e të anketuarve në rajonin e Gjakovës mendojnë që Eulex-i duhet të qëndrojë, ndërsa 56.7% e qytetarëve të Prizrenit mendojnë të kundërtën.

Vendos grafik per kete pyetje Cili është mendimi juaj sa i përket mandatit të EULEX?

MANDATI I EULEX

Cili është mendimi
juaj sa i përket
mandatit të EULEX?

38.3%

DUHET TË
VAZHDOJË

28.8%

NUK JAM
I SIGURT

32.9%

DUHET TË
PËRFUNDOJË

IV. VLERËSIMI I PUNËS SË SISTEMIT TË DREJTËSISË

Për të vlerësuar punën e sistemit të drejtësisë në një vend kryesisht monitorohen tre dimensione të ndryshme. Së pari, normat ligjore që miratohen nga Qeveria dhe Kuvendi për funksionimin dhe pavarësinë e sistemit. Së dyti, vendimmarrjen në gjyqësor, e cila përfshinë mënyrën në të cilën gjykatat gjejnë fakte dhe implementojnë normat ligjore dhe se treti procesi dhe procedurat përmes të cilit gjykatat marrin vendime. Fokusi kryesorë i këtij seksioni të raporti është pikërisht efikasiteti i punës së gjyqësorit në zgjidhjen e çështjeve. Për të vlerësuar efikasitetin janë analizuar të dhënat zyrtar të siguruar nga raportet e KGJK-së, KPK-së, ASK-së, etj . Këto të dhënat janë përdorur për të hartuar indikatorët e mëposhtëm, ku secili nga këta indikator mat disa aspekte të efikasitetit të sistemit gjyqësor. Si psh. kërkesa në sistemin gjyqësor është matur me numrin e rasteve të paraqitura çdo vit në gjykatë. Aftësia e gjykatës për të përmbushur këtë kërkesë është vlerësuar me anë të numrit të lëndëve të zgjidhura në fund në çdo viti dhe ndryshimin në numrin e lëndëve të pazgjidhura. Produktiviteti i gjykatave në zgjidhjen e lëndëve është vlerësuar me përqindjen e rasteve të reja të zgjidhura çdo vit.

NUMRI I LËNDËVE TË REJA TË PRANUARA PËR GJYQTAR

Numri i lëndëve të pranuar për çdo gjyqtar brenda një viti tregon shkallën e kërkesës për secilën gjykatë. Kjo kërkesë reflekton ngarkesën e pritshme të secilit gjyqtar dhe rrjedhimisht aftësinë e sistemit gjyqësor për të menaxhuar këto prurje, për më tepër i lejon gjykatat që të planifikojnë për vitin pasardhës. Më konkretisht në Tabelën 1 tregohen të dhënat për mesataren e numrit të lëndëve në total për gjyqtar, pa ndarje të lëndëve në lëndë të renda apo të lehta. Më konkretisht, Gjykata Supreme ka pranur mesatarisht 56 lëndë në vit për gjyqtar në vitin 2013, me një rritje në 68 lëndë në 2014 dhe 74 lëndë për gjyqtar në vitin 2015. Fluksi i lëndëve në Dhomën e Posaçme ka qënë 356 lëndë për gjyqtar në 2013 më një rritje në 950 lëndë në vitin 2014 që ka ardhur si pasojë e uljes së numrit të gjyqtarëve dhe një rënie në 378 lëndë mesatarisht për gjyqtar në vitin 2015. Gjykatat Themelore kanë një fluks në zbritje nga 1843 lëndë në vitin 2013 në 1398 lëndë mesatarisht për gjyqtar në vitin 2015 (duhet theksuar që numri më të madh të lëndëve e zënë ato të kundërvajtjes)

Tabela 1: Mesatarja e lëndëve të reja të pranuar për gjyqtarë për 2013, 2014 dhe 2015

Viti	Gjykata Supreme	Dhoma e Posaçme	Gjykata e Apelit	Gjykatat Themelore
2015	73.79	378.08	320.47	1398.34
2014	67.53	950.30	361.91	1422.14
2013	56.00	355.55	334.32	1843.25

NUMRI I LËNDËVE TË REJA TË PRANUARA

Gjykata Supreme

2015	
------	--

NUMRI I LËNDËVE TË ZGJIDHURA PËR GJYQATAR

Mesatarja e numrit të lëndëve të zgjidhura nga një gjyqtar është një indikator që tregon aftësinë e gjykatave për ti përmbushur kërkesat e lëndëve të paraqitura. Edhe në këtë rast është llogaritur mesatarja e lëndëve në total për gjyqtar pa marrë parasysh vështirësinë e lëndës, meqenëse indikator i vlerëson aftësinë e gjykatës në tërësi për të zgjidhur lëndët e pranuar. Në Gjykatën Supreme një gjyqtar ka zgjidhur mesatarisht 113 lëndë në 2013, 66 lëndë në 2014, ndërsa në 2015 janë zgjidhur mesatarisht 78 lëndë për gjyqtar. Gjyqtarët në Dhomën e Posaçme kanë zgjidhur mesatarisht 191 lëndë në vit për 2013, 263 lëndë në 2014 dhe 173 lëndë në 2015. Në Gjykatën e Apelit në 2013 një gjyqtar ka zgjidhur mesatarisht 344 lëndë, 331 në 2014 dhe 268 lëndë në 2015. Gjyqtarët e Gjykatave Themelore kanë zgjidhur mesatarisht 1548 lëndë për vit në 2014 dhe 1376 lëndë në 2015.

Tabela 2: Mesatarja e lëndëve të zgjidhura për gjyqtarë për 2013, 2014 dhe 2015

Viti	Gjykata Supreme	Dhoma e Posaçme	Gjykata e Apelit	Gjykatat Themelore
2015	77.57	172.92	286.03	1376.41
2014	66.20	262.90	331.42	1548.06
2013	112.50	190.95	344.06	1473.60

NUMRI I LËNDËVE TË ZQJIDHURA

Gjykata Supreme

2015	 <
------	---

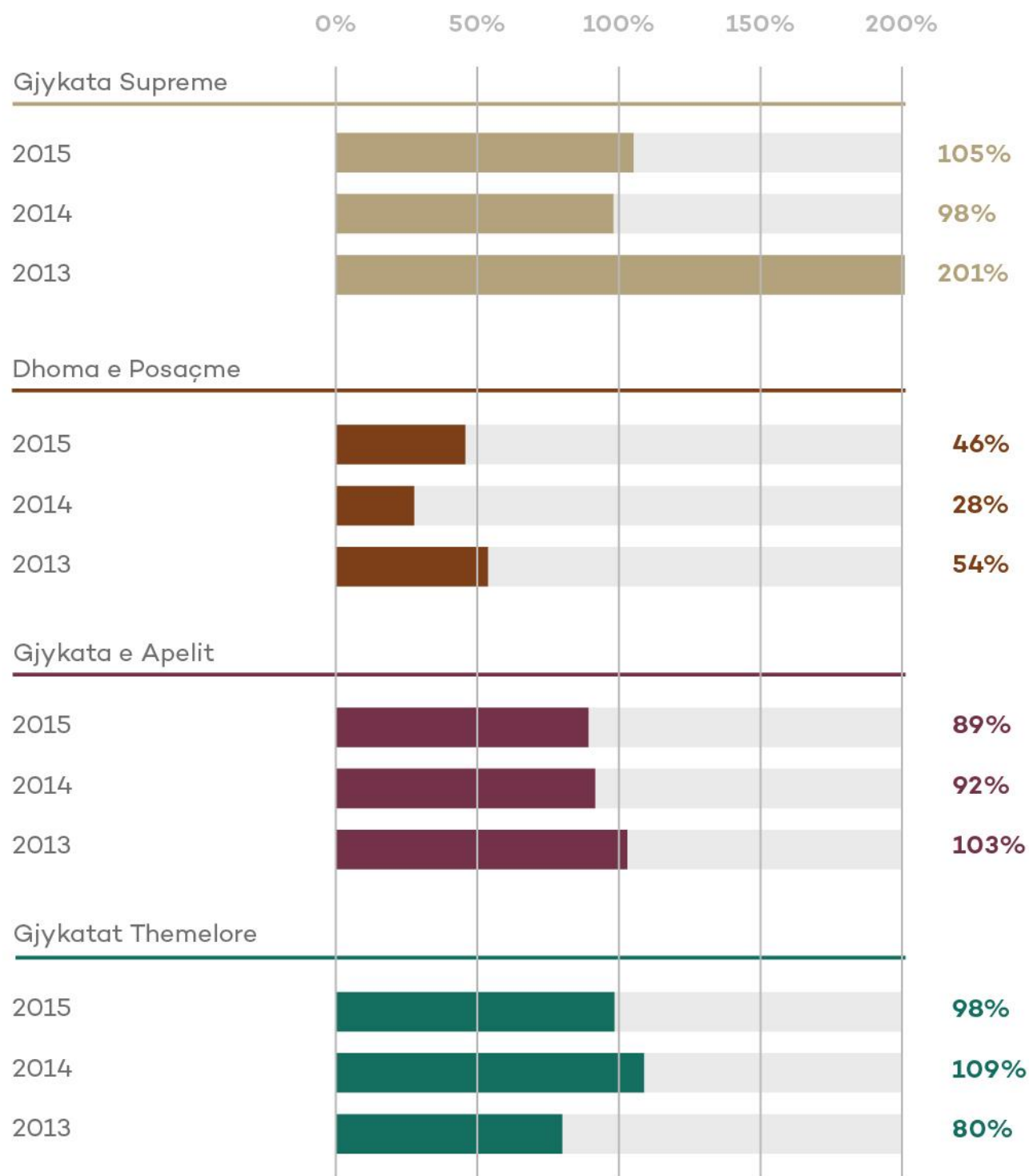
EFIKASITETI I GJYKATËS NË ZGJIDHJEN E LËNDËVE

Mënyra se si gjykatat ju përgjigjen kërkesës së lëndëve të pranura brenda një viti tregon se sa efikas janë ato në zgjidhjen e atyre lëndëve. Ky efikasitet mund të matet me raportin e lëndëve të zgjidhura dhe lëndëve të pranura brenda një viti. Kur ky raport është më i vogël se 100% tregon se gjyqtarët kanë zgjidhur më pak lëndë se sa kanë pranuar brenda një viti, duke rritur në këtë mënyrë numrin e rasteve të pazgjidhura. Një raport prej 100% do të thotë se gjyqtarët janë në gjendje të zgjidhin të gjitha rastet e paraqitura gjatë periudhës së raportimit, prandaj nuk ka rritje në numrin e lëndëve të trashëguara. Së fundi, kur ky raport është më i madh se 100% tregon se gjyqtarët janë në gjendje për të zgjidhur më shumë raste se sa pranojnë, duke mundësuar në këtë mënyrë uljen e lëndëve të trashëguara. Rezultatet e dala nga llogaritjet siç shihen edhe në Tabelën 3 tregojnë që në 2013 Gjykata Supreme kishte një efikasitet prej 200% më i madhi në të tre vitet, duke zgjidhur në këtë mënyrë jo vetëm numrin e lëndëve të reja të pranura por dhe një numër të konsiderueshëm të lëndëve të trashëguara, më konkretisht 1575 lëndë të zgjidhura nga 1688 lëndë gjithsej. Në 2014 efikasiteti i Gjykatës u ul në 98%, duke zgjidhur në këtë mënyrë më pak lëndë se ato të pranuarat gjatë vitit, ndërsa në 2015, Gjykata Supreme ka një efikasitet prej 105, duke e ulur në këtë mënyrë numrin e lëndëve të mbartura nga 134 në 81. Për sa i përket Dhomës së Posaçme efikasiteti i saj ka qenë në të tre vitet i ulët, duke mos arritur që të zgjidhur lëndet brenda vitit, përkatesisht në 2013 efikasiteti i Dhomës Supreme është 53%, me një ulje në 28% në 2014 dhe një përmirësim të lehtë në 2015 më 46%. Gjykata e Apelit efikasitetin më të lartë ndër vitet e ka në vitin 2013 ku janë zgjidhur 103% të rasteve në total, duke zgjidhur në këtë mënyrë dhe një numër rastesh të mbartura. Në vitin 2014 dhe 2015 efikasiteti është ulur, më konkretisht 92% dhe 89%. Gjykatat Themelore me efikase ishin përgjatë vitit 2014, ku kanë zgjidhur 109% të rasteve duke e ulur në këtë mënyrë numrin e lëndëve të trashëguara.

Tabela 3:Efikasiteti i Gjykatave ndër vite

Viti	Gjykata Supreme	Dhoma e Posaçme	Gjykata e Apelit	Gjykatat Themelore
2015	105.13	45.74	89.25	98.43
2014	98.03	27.66	91.58	108.85
2013	200.89	53.71	102.91	79.95

EFIKASITETI I GJYKATËS NË ZGJIDHJEN E LËNDËVE

NUMRI I LËNDËVE TË PAZGJIDHURA

Një çështje që duhet vlerësuar dhe pasur kujdes gjatë zbatimit të reformave në sistemin gjyqësor është pikërisht numri i lëndëve të pazgjidhura, kjo pasi ky numër është i lidhur ngushtë me kohën që i duhet një gjyqtari për të zgjidhur plotësisht një lëndë (normalish kjo varet edhe nga vështirësia e lëndës). Ashtu siç është vënë në dukje edhe nga shumë raporte lokale dhe ndërkombëtare gjykatat në Kosovë duhet ta kthejnë në prioritet reduktimin e rasteve të pazgjidhura. Duhet nënvizuar fakti se edhe në këtë rast është llogaritur në total për secilën gjykatë dhe jo në bazë të vështirësisë në zgjidhjen e lëndës. Më konkretisht, siç tregon Tabela 4 mesatarja e lëndëve të pazgjidhura në Gjykatën Supreme varion nga 8 lëndë për gjyqtar në 2013 në 6 lëndë për gjyqtar në 2015. Në Dhomën e Posaçme mesatarja e lëndëve të pazgjidhura për gjyqtar është 630 në 2013, me një rritje në 1947 në 2014 ndërsa në 2015 gjyqtarët mesatarisht duhet të kishin zgjidhur dhe 1704 lëndë shtesë. Gjykata e Apelit ka një trend konstant sa i përket lëndëve që kanë mbetur pa zgjidhur, më konkretisht 214 lëndë në 2013, 251 lëndë në 2014 dhe 253 lëndë të azgjidhura për gjyqtar në 2015. Numri i lëndëve të pazgjidhura vazhdon të mbetet i lartë në Gjykatat Themelore, megjithëse ka pësuar ulje çdo vit, përkatësisht 1660 lëndë në 2013, 1532 lëndë në 2015 dhe 1472 lëndë të pazgjidhura për gjyqtar në 2015.

Tabela 4:Lëndë të pazgjidhura për gjyqtar

Viti	Gjykata Supreme	Dhoma e Posaçme	Gjykata e Apelit	Gjykatat Themelore
2015	5.79	1703.54	252.55	1471.65
2014	8.93	1947.90	251.15	1532.40
2013	8.07	630.25	214.15	1659.50

NUMRI I LËNDËVE TË PAZGJIDHURA

Gjykata Supreme

2015	 81 lëndë
2014	 134 lëndë
2013	 113 lëndë
	 = 100 lëndë

Dhoma e Posaçme

2015	
------	---

NGARKESA E GJYQTARËVE

Duke marrë parasysh numrin e lëndëve të pazgjidhura në fillim të vitit, numrin e lëndëve të reja të pranuar gjatë vitit dhe numrin e lëndëve të zgjidhura mund të përcaktohet ngarkesa e një gjyqtari për një vit. Mesatarja e numrit të lëndëve të pranuar për një gjyqtar gjatë një viti në Gjykatën Supreme për 2013 është 120 lëndë në vit, ndërsa në 2015 është ulur në 83 lëndë. Për sa i përket Dhomës së Posaçme mesatarja e numrit të lëndëve për një gjyqtar ndër vite ka ardhur duke u rritur. Më konkretisht në 2013 është 821 lëndë të pranuar në vit për gjyqtarë, ndërsa në 2015 është 1876 lëndë. Në gjykatën e Apelit ngarkesa mesatare për gjyqtar është konstant përkatësisht, 558 në 2013, 583 në 2014 me një zbritje në 539 në vitin 2015. Barrën më të madhe mesatare për lëndë të pranuar e kanë gjyqtarët e Gjykatave Themelore, më konkretisht 3080 çështje për gjyqtar në 2014 dhe mesatarisht 2848 çështje në 2015, gjithsesi shumicën e lëndëve e përbejnë lëndët e kundërvajtjes.

Tabela 5: Mesatarja e lëndëve të pranuar për gjyqtarë për 2013, 2014 dhe 2015

Viti	Gjykata Supreme	Dhoma e Posaçme	Gjykata e Apelit	Gjykatat Themelore
2015	83.36	1876.46	538.58	2848.06
2014	75.13	2210.80	582.58	3080.46
2013	120.57	821.20	558.21	3133.10

NGARKESA PER GJYKATE

Gjykata Supreme

2015	 	 		1,167 lëndë
2014	 	 		1,127 lëndë
2013	 	 		1,688 lëndë

 = 100 lëndë

Dhoma e Posaçme

2015	 	 	 	 	24,394 lëndë
2014	 	 	 	 	22,108 lëndë
2013	 	 	 	 	16,424 lëndë

 = 1,000 lëndë

Gjykata e Apelit

2015	 	 	 	 	20,466 lëndë
2014	 	 	 	 	19,225 lëndë
2013	 	 	 	 	18,979 lëndë

 = 1,000 lëndë

Gjykatat Themelore

2015	 	 	 	 	 	 	791,760 lëndë
2014	 	 	 	 	 	 	810,162 lëndë
2013	 	 	 	 	 	 	839,671 lëndë

 = 10,000 lëndë

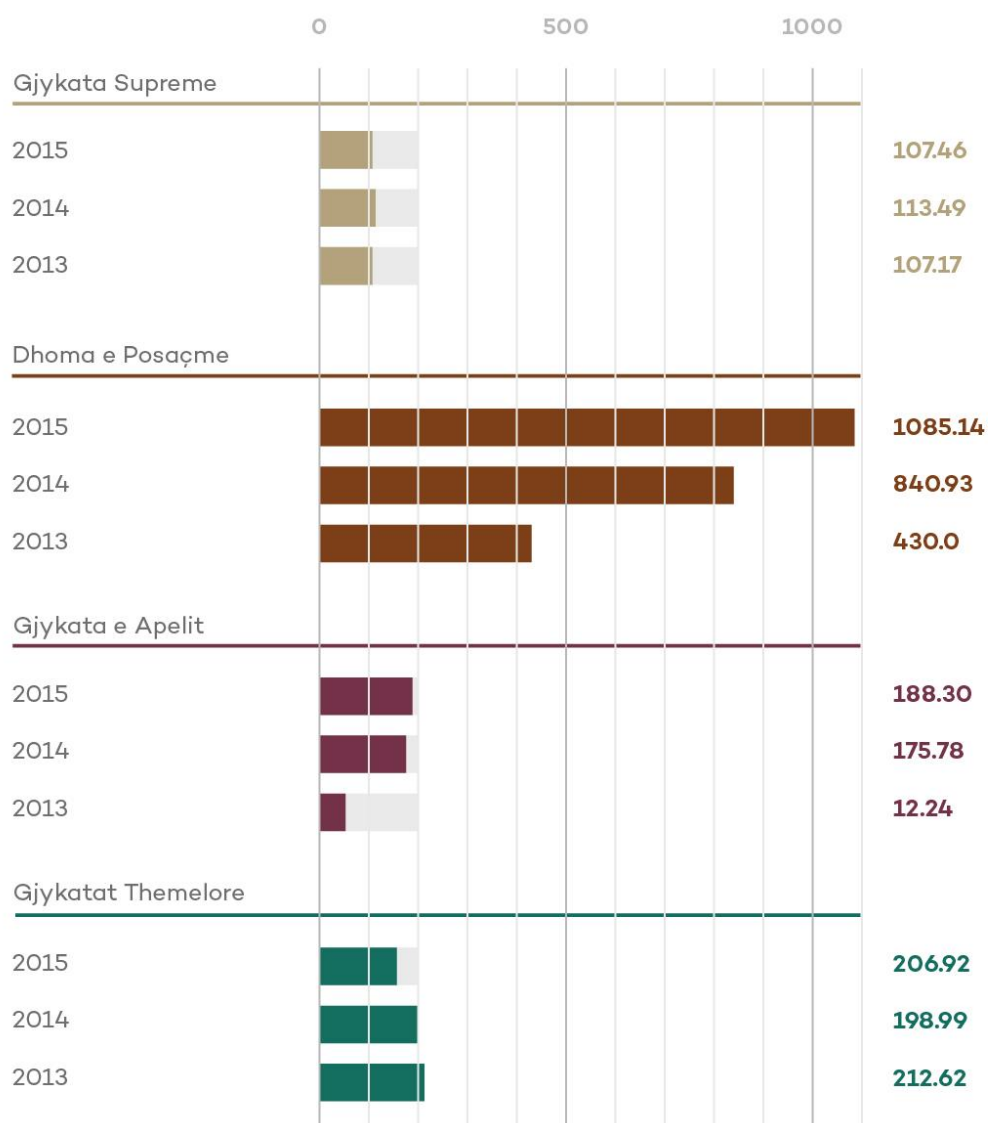
SHKALLA E MBIPOPULLIMIT TË GJYKATAVE

Ky indikator reflekton kohën mesatare që do ti duhej një gjykatë për ti përfunduar të gjitha lëndët që kanë mbledhur brenda një viti, bazuar në produktivitetin dhe fiçencën e gjykatës në po të njëjtin vit. Më konkretisht shkalla e mbipopullimit është llogaritur si raport i totalit të lëndëve (të reja dhe të trashëguara) me lëndët e zgjidhura. Më konkretisht, Gjykatës Supreme, bazur në efikasitetin dhe produktivitetin që ka në zgjidhjen e lëndëve, do ti duhej të punonte më shumë se 1 vit vetëm me këto lëndë në mënyrë që ti zgjidhi të gjitha pa pranuar asnjë lëndë të re. Dhomës së Posaçme do ti duheshin rreth 11 vite për ti përfunduar të gjitha lëndët e pazgjidhura, Gjykatës së Apelit rreth 1 vit e gjysëm dhe Gjykatave Themelore më shumë se dy vjet. Këto të dhëna duhet të verësohen në mënyrë të drejtë në mënyrë që të afunksionojnë strategjitë për zvogëlimin e lëndëve të trashëguara çdo vit.

Tabela 6: Shkalla e mbipopullimit të gjykatave

Viti	Gjykata Supreme	Dhoma e Posaçme	Gjykata e Apelit	Gjykatat Themelore
2015	107.46	1085.14	188.30	206.92
2014	113.49	840.93	175.78	198.99
2013	107.17	430.06	162.24	212.62

SHKALLA E MBIPOPULLIMIT TË GJYKATAVE

NUMRI I GJYQTARËVE PËR BANOR

Numri gjyqtarëve për banor është një indikator i rëndësishëm për vlerësimin e efikasitetit të gjykatave, pasi lidhet drejtpërdrejt me qasjen e publikut në gjykata. Një mënyrë për të vlerësuar këtë qasje është numri i gjyqtarëve për 100000 banorë. Më konkretisht Tabela 8 tregon se Kosova ka mesatarisht 19 gjyqtar për 100000 banorë, duke përfshirë këtu gjyqtarët e të gjitha gjykatave. Kjo mesatare në vendet e Bashkimit Evropian 21 gjyqtar për 100000 banorë¹. Gjithësej ka vende të BE-së si Kroacia që ka 45 gjyqtar për 100000 banorë apo si Danimarka që ka një mesatare vetëm prej 6 gjyqtarësh për 100000 banorë, por nga ana tjetër ka një efikasitet shumë të madhe në zgjidhjen e lëndëve gjatë një viti².

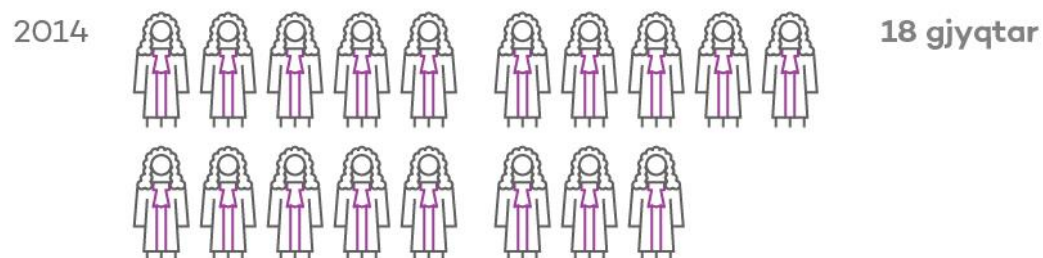
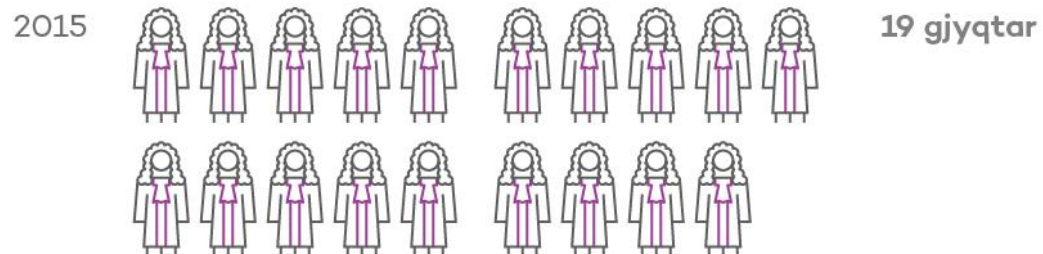
Tabela 7: Numri i gjyqtarëve për 100000 banorë

Viti	Totali	Nr.i gjyqtarëve për 100000 banorë
2015	343	19
2014	321	18
2013	336	19

¹ Për më shumë shiko “Study on the functioning of judicial systems in the EU Member States”, Strasbourg, 2014, European Commission for the Efficiency of Justice

² Ibid

NUMRI I GJYQTARËVE PËR 100,000 BANORË

INDIKATORI 9: BUXHETI

Ky indikator tregon nëse sistemi gjyqësor vlerësohet si duhet nga Qeveria gjatë hartimit të buxhetit. Shumica e shteteve të BE-së vazhdojnë të priorizimin sistemet e tyre gjyqësor.

Viti	Buxheti i Këshillit Gjyqësor	Buxheti i Kosovës	Shpërndaja e buxhetit total për gjyqësorin (%)
2015	21288771	1682486849	1.265316
2014	20833483	1589324952	1.310838
2013	19910467	1591118599	1.337975

NUMRI I GJYQTARËVE SIPAS RAJONEVE

